

VRAAG EN ANTWOORD OVER DE VOGELWET 1936

A. J. BINSBERGEN

Deze keer wil ik vragen behandelen die het lid van de Tweede Kamer Scholten (AR) op 25 oktober 1972 stelde aan de toenmalige Staatssecretaris van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk de heer Vonhoff. Hoewel deze vragen al van geruime tijd geleden dateren, wil ik ze toch nog in 'Het Vogeljaar' opnemen, omdat de door de heer Scholten gesignaleerde 'problematiek' niets aan actualiteit heeft verloren.

Vragen van de heer Scholten (AR) met betrekking tot de vogelbescherming.

1. Is de Staatssecretaris bereid — na het besluit van het Comité van Ministers van de Benelux met betrekking tot de bescherming van de vogelstand d.d. 30 augustus 1972 — artikel 9 van het Vogelbesluit 1937 aan te vullen, zodat daaronder ten minste ook gaan vallen: de Goudvink, de Barmsijs en de Frater?

2. Is de Staatssecretaris bereid een soepeler beleid op te zetten met betrekking tot het afgeven van een Vogelvergunning D ingevolge artikel 24 van de Vogelwet 1936 en artikel 29 van de Vogelbeschikking 1937 met name tijdens het tentoonstellingsseizoen bijvoorbeeld zoals dit thans in België is geregeld?

3. Ziet de Staatssecretaris mogelijkheden om de verkoop van vogelvangnetten strafbaar te stellen en zo ja, wil hij dit dan bevorderen?

4. Ziet de Staatssecretaris mogelijkheden om de controle op het houden en het verhandelen van kooivogels te verbeteren bijvoorbeeld via een registratie- en ringsysteem? Zo ja, wil hij de invoering hiervan dan bevorderen? **Toelichting van de vraagsteller:** Het houden van vogels is voor velen een aangename recreatiesport, die onder bepaalde voorwaarden zeker niet in strijd hoeft te komen met de goede strevingen van de natuurbescherming. Juist onder vogelliefhebbers vindt men vele supporters van de natuurbeschermingsgedachte.

Geconstateerd moet worden, dat er een spanning bestaat tussen wensen

van de vogelliefhebbers en de thans in Nederland geldende bepalingen ingevolge de Vogelwet. Deze bepalingen gaan aanzienlijk verder dan het in vraag 1 genoemde besluit, terwijl een meer royale opstelling jegens de vogelhouders op zichzelf het aantal van de in het wild levende vogels geenszins nadelig behoeft te beïnvloeden (kweken!). Vandaar de vraag naar uitbreiding van artikel 9 van het Vogelbesluit. In het bijzonder geldt dit voor de Goudvink, gelet op de feitelijke en juridische historie van deze vogel.

ANTWOORD van de heer Vonhoff, Staatssecretaris van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk (Ingezonden 24 november 1972).

1. Het in de vraag bedoelde besluit van 30 augustus 1972 moet worden gezien als een eerste stap op de weg naar volledige harmonisatie van de wetgevingen op het gebied van de vogelbescherming in de Beneluxlanden. Het betekent niet, dat de in een partnerland bestaande wetgeving op dit gebied (in Nederland de Vogelwet 1936), voor zover zij verder gaat, daaraan behoeft te worden aangepast. In de toelichting op artikel 12 van de Benelux-overeenkomst op het gebied van de jacht en de vogelbescherming van 10 juni 1970 is uitdrukkelijk gesteld, dat het vanzelf spreekt dat ieder der drie regeringen het recht heeft in de nationale wetgeving verdergaande beschermingsmaatregelen te handhaven of op te nemen dan die welke in de overeenkomst zijn voorzien.

Ik ben dan ook niet bereid aanvulling van artikel 9 van het Vogelbesluit te bevorderen met de in deze vraag genoemde vogels, omdat dit voor ons land op het gebied van de vogelbescherming een stap terug zou betekenen.

2. en 4. Voor een soepel beleid met betrekking tot het verlenen van Vogelvergunningen D acht ik in de gegeven omstandigheden geen termen aanwezig. Wel wordt bij het beraad, dat plaats heeft over de wijziging van de Vogelwet, aandacht besteed aan de mogelijkheid van invoering van een registratie- en ringsysteem voor de zogenaamde kooivogelsoorten. Wanneer hiervoor een uit vogelbeschermingsoogpunt bevredigende oplossing kan worden gevonden, zal tevens worden nagegaan, of voor het vervoeren van

de geregistreerde kooivogels naar tentoonstellingen een soepele regeling kan worden getroffen.

3. In het licht van de bestaande wetgeving moet deze vraag ontkennend worden beantwoord. Bij het eerder bedoelde beraad over de wijziging van de Vogelwet wordt echter eveneens het in deze vraag gereleveerde probleem onder ogen gezien.

TOELICHTING

Op grond van de huidige bepalingen mag men in ons land een zevental soorten 'kooivogels' vrij houden, n.l. de Merel, de Vink, de Kneu, de Sijs, de Putter, de Groenling en de Geelgors. Overigens gelden voor deze vogels dezelfde verbodsbepalingen als voor andere beschermde vogels. Voor de vangst en de handel worden geen vergunningen meer verleend, zodat het niet mogelijk is op legale wijze vogels aan te schaffen. Theoretisch kan men zijn bezit aan kooivogels dan ook alleen door kweken uitbreiden. De controle op vangst en handel is moeilijk doordat het niet verplicht is zijn kooivogels te laten registreren en de gekweekte jonge vogels te voorzien van een gesloten voertring (die alleen kan worden aangelegd bij een nestjong), terwijl voorts de handel in vangmiddelen niet verboden is. Het gevolg is illegale vangst en handel op grote schaal.

De belangstelling beperkt zich niet tot de zeven toegestane kooivogels, maar breidt zich uit tot vele andere soorten, waarvan echter het meest in trek zijn: de Goudvink, de Barmsijs en de Frater. In het afgelopen winterhalfjaar was er vooral van de Barmsijs veel aanbod, wat natuurlijk verband hield met de invasie van deze soort in ons land. De vragen van het kamerlid Scholten zullen ook wel invloed hebben gehad. In een vogelblad werd zelfs geschreven, dat het waarschijnlijk was dat de genoemde drie soorten aan de kooivogels zouden worden toegevoegd. Kennelijk hebben de vogelliefhebbers zich alvast voorzien van de zo fel begeerde vogels.

Voor een beter begrip vermeld ik nog, dat men sinds de laatste wijziging van de wetgeving in België nog 28 soorten in de volière mag houden. Men moet nochtans zijn vogels laten registreren op het gemeentehuis. Met deze geregistreerde vogels kan men aan tentoonstellingen deelnemen. De wijziging van de wet was o.m. een gevolg van het van kracht worden van de Benelux-

overeenkomst op het gebied van de jacht en de vogelbescherming.

De Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers, die waarschijnlijk de vragsteller heeft geïnspireerd, heeft bij de Minister en Staatssecretaris van C.R.M. reeds herhaalde malen gepleit voor het op ruimer schaal verlenen van vergunningen voor het vervoer van kooivogels naar tentoonstellingen. Deze Vogelvergunningen D worden nu slechts op zeer beperkte schaal verleend, n.l. uitsluitend voor nakomelingen (van gesloten voertring voorzien) van vogels van leden van genoemde bond, die in 1955 hun vogels vanwege het ministerie van een knijpring hebben laten voorzien. De afgelopen jaren was het aantal nieuw verleende vergunningen hooguit enkele tientallen.

De door de heer Scholten bedoelde 'feitelijke en juridische' historie van de Goudvink ligt alweer enkele jaren achter ons. In 1969 gaf de Hoge Raad een vogelliefhebber gelijk, die betoogd had dat zijn zelf gekweekte Goudvinken tot het pluimvee behoorden, dat in de Vogelwet uitdrukkelijk van bescherming was uitgesloten. Sindsdien is de wet echter gewijzigd en kan er geen twijfel meer over bestaan, dat ook gekweekte vogels van beschermde soorten beschermd zijn. Wie meer daarover wil weten zij verwezen naar 'Het Vogeljaar' 17e jrg., no. 5, nov. 1969, blz. 168 e.v.

Enfin, de Nederlandse wetgeving kan zeker wel worden verbeterd. De mentaliteit ten aanzien van de vogels evenzeer. Willen de vogelliefhebbers (vogelhouders) bij de vogelbeschermers in een beter blaadje komen te staan, dan zullen ze het illegale pad moeten verlaten en zich meer moeten werpen op het kweken van kooivogels.

Van de heer H. van der Kooij te Wageningen ontving ik de volgende vraag ter beantwoording in deze rubriek.

VRAAG: Waarom mag de Krakeend in Nederland wel bejaagd worden en de Kroonend niet, terwijl de grootte van beide populaties in West-Europa op circa 9000 ex. geschat wordt? Is het niet beter de jacht op de Krakeend te verbieden? Op grond waarvan wordt nu een eend van de jacht vrijgesteld?

Hoewel deze vraag de Jachtwet betreft en niet de Vogelwet 1936, wil ik hem toch wel beantwoorden. Voor die

beatwoording heb ik overleg gepleegd met de Directie Faunabeheer van het Ministerie van Landbouw en Visserij, welke de Jachtwet-zaken behartigt. Waarom op een bepaalde diersoort wel jacht wordt uitgeoefend en op een andere niet is vaak een kwestie van traditie. Dat er op de Krakeend nog wel wordt gejaagd en op de Krooneend niet meer, houdt waarschijnlijk ook verband met het feit, dat de Krakeend niet zo makkelijk van de Wilde Eend te onderscheiden is en vaak tussen de Wilde Eenden in zit.

Overigens is het bepaald niet onmogelijk dat de jacht op de Krakeend binnen afzienbare tijd zal worden gesloten. In België is dit jaar voor het eerst de jacht op deze soort niet meer geopend. Op grond van de door de Benelux-overeenkomst op het gebied van de jacht en de vogelbescherming beoogde harmonisatie is het niet uitgesloten, dat deze stap door Nederland gevolgd wordt. Doorgaans besluit de Minister van Landbouw en Visseren tot zo'n stap na overleg met de Jachtraad.

Voor een beter begrip vermeld ik hier nog, dat in ons land de jacht op de volgende eenden is geopend: Wilde Eend, Slobeend, Wintertaling, Zomertaling, Krakeend, Pijlstaart, Smient, Topperend, Kuifeend en Tafeleend. In België mag men alleen nog jagen op Wilde Eend, Slobeend, Winter- en Zomertaling, Pijlstaart, Smient en Slobeend. Vergeleken met Nederland is er dus geen jacht meer toegestaan op: Krakeend, Topperend, Kuifeend en Tafeleend.

VRAAG: Een politieambtenaar vroeg mij enige tijd geleden of het Auerhoen (*Tetrao urogallus*) tot de beschermde vogels in de zin van de Vogelwet 1936 gerekend moet worden. Er waren, zo vertelde hij, moeilijkheden ontstaan rond een opgezette Auerhaan, die door een jager was ingevoerd.

ANTWOORD: Het antwoord op deze vraag is gauw gegeven: het Auerhoen komt weliswaar niet in Nederland, maar wel in Europa in het wild voor en wordt niet genoemd in artikel 2 van de Jachtwet. Het is dus een beschermde vogel en de invoer ervan is daarom verboden, evenals o.a. het onder zich hebben, levend of dood (resp. opgezet). De moeilijkheid ligt natuurlijk in het feit dat in de landen van oorsprong

Auerhoenders tot het jachtwild behoren. Nederlandse jagers die in die landen jagen, staan er doodeenvoudig niet bij stil, dat hun jachtbuit Nederland niet in mag.

Hetzelfde geldt overigens voor Sneeuwhoenders en Hazelhoenders, die ook niet tot de inheemse fauna behoren, maar wel tot de in ons land beschermde vogels, omdat de Vogelwet 1936 daartoe rekent: 'alle vogels, welke behoren tot een der in Europa in het wild levende soorten' (met enige uitzonderingen). De Rode Patrijs vormt nog een hoofdstuk apart. Deze soort is in Nederland voor de jacht uitgezet in de tijd dat de Jachtwet nog 'patrijzen' als jachtwild vermeldde. Sinds 1972 worden echter naast de Nederlandse namen ook de wetenschappelijke benamingen in de opsomming van het 'wild' genoemd en voor 'patrijzen' is dat *Perdix perdix*, de hier voorkomende gewone patrijs dus.

De Rode Patrijs (*Alectoris rufa*) en andere patrijsoorten uit zuidelijk Europa, die voorheen als 'patrijzen' tot het jachtwild werden gerekend, vallen hierdoor nu onder de bepalingen van de Vogelwet 1936 en zijn volledig beschermd.

Uit opmerkingen in het blad 'de Nederlandse Jager' heb ik evenwel begrepen, dat men zich in jagerskringen er voor wil beijveren deze laatste vogels aangewezen te krijgen als jachtwild.

● A. J. Binsbergen, Inspecteur-vogelbescherming, afdeling Fauna en Flora, Ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk, Steenvoordelaan 370, Rijswijk (Z.H.), tel. 070 - 94 92 33, toestel 2593.

Vragen voor de volgende aflevering van deze vragenrubriek kunnen op het bovenstaand adres worden ingediend.

Nieuwe aanstellingen Controleur-Vogelwet 1936

Bij beschikkingen van de Staatssecretaris van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk van 8, 10, 16 en 18 januari 1974 zijn tot Controleur-Vogelwet 1936 aangesteld:

J. I. Augustijn, Kortgene; A. van de Belt, Balkbrug; Th. Berends, Brunssum; J. van den Beucken, Belfeld; S. D. de Boer, Kerkrade; J. ter Bork, Ruinen; H. H. van Bork, Loenen aan de Vecht; K. Bos, Soest, E. R. ter Braak, Almelo; E. J. Ph. Brand & F. B. Brand-Kriek, Hilversum; W. D. Brouwer-van de Westeringh, Zuidwolde D.; Z. Bruijn, Woudenberg; A. Bultman, Baarn; H. J. A. W. Damen, Oss; M. van Dedem-Verhorst, Eemnes; H. M. J. Dols, Oirsbeek; G. H. Drieënhuizen, Hilversum, J. van Dijk, Leerdam; P. Dijkhuizen, Bergen N.H., H. Dijkstra, Ede; A. H. Eshuis, Almelo; L. H. Hoën, Heerlen; L. J. van 't Holt, Soest; P. den Houter, Hilversum; H. J. Huiskes, Zuidwolde D.; A. F. de Jong, Katwijk aan Zee; H. J. Luth, Baarn; H. J. Offermans, Kerkrade; L. H. F. Peeters, Brunssum; Ing. P. van der Poel, Hilversum; J. Poot, Maastricht; W. Post, Soest; J. Schoemaker, Meppel, J. F. Schreuders, Simpelveld; G. J. van Sloten, Zuidwolde D.; J. J. H. Soomers, Hoensbroek; H. G. Strick, West-Terschelling; J. Tissing, Zuidwolde D.; J. Trip, Brunssum; P. G. Vedder, Hilversum; E. G. van der Veer, Bunschoten; N. Verburg, Amsterdam-Sloten; E. J. de Vries, Stuifzand; J. J. de Vries, Soest; D. G. van de Witte, Naarden.

Bij beschikkingen van de Staatssecretaris van Cultuur, Recreatie, en Maatschappelijk Werk van 28 en 29 mei 1974 zijn tot Controleur-Vogelwet 1936 aangesteld:

L. Boot, Alphen aan den Rijn; J. M. Gleichman, Wageningen; A. C. Ketting, Leerdam; A. van der Meijden, Oud-

Beijerland; R. Osinga-Kuiper, IJpendam; A. Peijters, Amsterdam; P. M. Postma, De Cocksdorp, Texel; B. W. Treijtel, IJpendam; C. Verkolff, 's-Gravenhage; H. J. M. Verstappen, Weert; A. Vink, Veenendaal; P. C. C. de Vries, Amsterdam-Osdorp; W. Weeland, Amsterdam; H. Wessels, Winterswijk; J. F. Wiegman, Alphen aan den Rijn; H. F. Zock, Vlaardingen.

Nederlands Comité

Bescherming Trekvogels

Op 11 juli 1974 is te Utrecht opgericht het Nederlands Comité Bescherming Trekvogels. Dit comité is voortgekomen uit de samenwerking van de Nederlandse Sectie 'International Council for Bird Preservation', Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren, Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels en het Wereld Natuur Fonds, terwijl de redacteur van 'Het Vogeljaar' de 'public relations' in de ruimste zin zal verzorgen. In de eerste plaats zal actie worden ondernomen tegen de vogelvangst en vogeljacht in Italië, maar later ook in de andere zuidelijke landen.

Elke organisatie zal onder haar eigen leden acties ondernemen om gelden bijeen te zamelen teneinde snelle en verantwoordelijke steun aan de Italiaanse vogelbeschermings instanties te kunnen leveren waarbij het NCBT in internationaal verband coördinerend voor deze Nederlandse organisaties zal optreden.

Ook 'Het Vogeljaar' stelt haar lezers in de gelegenheid op haar gironummer 96 44 72 t.n.v. Adm. 'Het Vogeljaar' te Delft hun bijdragen voor dit Comité te storten. Voor de opbouw van een goed gefundeerde en wetenschappelijk verantwoorde documentatie zijn gegevens van harte welkom. Het adres van het NCBT wordt per 1 september: Dribergseweg 16 B te Zeist.